

møller, som findes i §§ 1 og 2, og som i det Væsentlige ere de, der fandtes i Regjeringens oprindelige Forslag, ubetinget vilde være en Binding, som faare mange af vore Medborgere udenfor Rigsdagen vilde sætte stor Pris paa. Vi fandt egentlig heller ikke med Hensyn til disse Paragrafer nogen principiel Ændring nødvendig; men have kun ment, at det vilde rigtigt ved denne Leilighed at indsætte i § 1, at det der omhandlede Forbud mod Kjøb og Salg o. s. v., som her kun rammer Handlende og andre Næringsdrivende, Forbudet mod Salg paa Gader, paa offentlige Pladser, i Butikker o. s. v., ogsaa skulde gjælde Uddeling og Udleveringer, som finde Sted, fra Foreninger. Selv om det slet ikke efter Begrebet er Kjøb og Salg, og selv om det Udleveringssted, som saadanne Foreninger holde aabent for deres Medlemmer, ikke kan kaldes Butik, saa er det dog indlysende, at Udleveringen paa saadanne Steder til de Mange, der kunne forudsættes at være Medlemmer, aldeles paa samme Maade kan forstyrre eller gribe forulempende ind i Folks religiøse Fred og Frihed som Kjøb og Salg i en Butik. Dertil sigter det første af hele Udvalget stillede Ændringsforslag om, at der efter første Punktum af § 1 indfættes: „Dette Forbud skal ogsaa omfatte Foreninger, der, selv om Næringsadkomst ikke maatte være nødvendig til Udvøvelsen af deres Virksomhed, dog holde Udleveringssted aaben for deres Medlemmer“. Vi mene derved tillige at have varetaget de Handlendes og Næringsdrivendes Interesse, som ellers i noget forhøiet Grad kunde mene sig forulempede ved en Bestemmelse, der aabner fuld Frihed for Foreninger til at udlevere paa Helligdage, medens de selv nu paa stærket Maade ere hindrede fra at sælge paa disse samme Dage. Hele Udvalget var nu enigt om, at denne stærkede Bestemmelse med Hensyn til Handel paa Helligdage var ønskelig. Derimod var ikke hele Udvalget enigt om, at det Samme gjælder med Hensyn til det Forhold, der omhandles i § 3, og som jo ikke fandtes i Regjeringens oprindelige Forslag. Der er et Mindretal, bestaaende af et Medlem af Udvalget, som mente, at det vanskeligere kunde bringes ind under det Synspunkt, som vi mente maatte beherske Forslaget i sin Helhed, og at det i alt Fald, jaaledes som det ogsaa blev udtrykt ved Sagens 1ste Behandling af det ærede Medlem, kunde antages paa mange Maader at gribe forulempende ind i Fabrikers Drift, samt at det var vanskeligt at ordne den Frihed, der her blev sikret Arbejderne i Fabrikkerne paa Helligdagene, jaaledes at det ikke forstyrrede Fabrikernes Gang. Udvalgets

Flertal mener imidlertid, at det principielt maatte erkjendes, at det lige saa fuldt som med Hensyn til Bestemmelsen om Handel maatte siges at være stemmende med den offentlige Fred paa Folketjens Helligdage, at Fabrikker og saadanne Værksteder, hvor Arbeidet udføres paa fabrikmæssig Maade, ikke drives paa disse Dage, og at mange Gange det, at saadant Arbejde bliver drevet, paa en endnu mere stødende Maade vil medføre Fare for Freden og være et endnu større Indgreb i den religiøse Frihed end mange af de Smaatilfælde, der falde ind under den første Paragrafs Regel om Handel og Kjøb og Salg. Vi mene altsaa, at det principielt hører med. Paa den anden Side kunne vi dog erkjende, at det ved en saadan Bestemmelse gjælder at ordne Forholdet saaledes, at der saa lidt som muligt gribes forulempende ind i Fabrikernes Drift, og at der kunde være mange Tilfælde, hvor Fabrikernes Drift vanskeligt kan forliges med Bestemmelser i denne Retning, naar disse skulde være meget bindende, faste og absolute. For det første har man nu imidlertid i det andet Thing havt et meget aabent Die herfor, og der er jo gjort to væsentlige Undtagelser fra den oprindelige Bestemmelse. Dels er der givet den ærede Indenrigsminister Bemyndigelse til helt eller delvis at tilstede Undtagelser fra den fælles Regel, naar de Oplysninger foreligge, som nærmere ere nævnte, og dels er der givet det stedlige Politis Bemyndigelse til at tillade visse uoprettelige Arbejder. Med disse Modifikationer forekommer det os nu ogsaa, at der i alt Væsentligt er taget det Hensyn til Arbejdsgiverne og Fabrikers Drift, som det er muligt lige overfor Hovedreglerne. Nu mene vi, at disse Undtagelser burde modtage nogle enkelte Ændringer, som tilsigter bedre at opnaae Formaalet med Undtagelserne. Vi mene for det første, at det vilde være rigtigt at udslutte Slutningspunktummet i § 3, 2det Stykke, nemlig om, at i disse Tilfælde, hvor Indenrigsministeren har givet en almindelig Undtagelse, saa vedkommende Arbeidere dog skulde have fri hver anden Søndag. En saadan Bestemmelse fandt vi for absolut formet, til at den kunde bringes i Overensstemmelse med visse Fabrikers Drift. Det er bitterligt, at der er Fabrikker, som arbejde paa en saadan Maade, at der f. Ex. i visse Maaneder af Aaret maa arbeides stadig, medens der til Gjengæld paa andre Tider af Aaret ikke arbeides mere stadig, end at Arbejderne kunne have fri hver Søndag, medens de maa give Afkald paa en tilsvarende Frihed i Arbeidstiden. Fremdeles er det ligesaa vist, at der er visse Arbeidere i visse Fabrikker, der ikke